

Đồng chí Phan Đăng Lưu - Sáng mãi tấm gương người chiến sĩ cộng sản tiên bối, nhà lãnh đạo xuất sắc của cách mạng Việt Nam

Trong suốt chiều dài lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước, đã có biết bao tấm gương anh dũng, kiên cường, bất khuất chống giặc ngoại xâm, đặc biệt là trong thời kỳ đấu tranh chống thực dân Pháp xâm lược, đã có nhiều người con ưu tú của dân tộc của Đảng hy sinh vì độc lập của Tổ quốc, vì tự do và hạnh phúc của nhân dân. Phan Đăng Lưu nổi bật lên trong số những nhà lãnh đạo cách mạng xuất sắc, tiêu biểu của Đảng và dân tộc Việt Nam.

Sinh thời, đồng chí Phan Đăng Lưu là một chiến sĩ cộng sản tiên bối, một trí thức cách mạng tiêu biểu, một vị lãnh đạo cao cấp - Tổng Bí thư/ Bí thư Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương – Đảng Cộng sản Việt Nam... đã kiên cường, chèo lái con thuyền cách mạng Việt Nam vượt qua giai đoạn gian nan, thử thách nhất của cuộc đấu tranh giành lại độc lập, tự do và giải phóng dân tộc.

Vốn dĩ là hậu duệ của Trạng nguyên Mạc Đĩnh Chi và Thái tổ Mạc Đăng Dung, lại được giáo dục truyền thống yêu nước cách mạng của gia đình và quê hương (tại xã Hoa Thành, huyện Yên Thành, tỉnh Nghệ An), ngay từ những năm tháng tuổi trẻ học đường, đồng chí Phan Đăng Lưu đã ấp ủ hoài bão đưa nước ta theo con đường phát triển, tự do, độc lập nhằm mưu cầu hạnh phúc cho nhân dân. Ở tuổi thanh niên, với tư chất thông minh, tinh thần ham học hỏi, tìm tòi cái mới và gần gũi với nhân dân, đồng chí đã sớm giác ngộ lý tưởng cách mạng là phải đánh đuổi thực dân Pháp xâm lược và bẻ lũ phong kiến tay sai mới có thể cứu được nước, cứu được nhà, mới có thể chấn hưng đất nước.

Cũng như nhiều trí thức đương thời, đồng chí Phan Đăng Lưu đã sớm dấn thân vào con đường đấu tranh cách mạng đầy gian lao, thử thách. Qua nhiều năm hoạt động cách mạng, đồng chí đã trưởng thành: từ một đảng viên và cán bộ lãnh đạo chủ chốt của Tân Việt Cách mạng Đảng (tiền thân là Hội phục Việt), đồng chí đã trở thành đảng viên và cán bộ lãnh đạo chủ chốt của Đảng Cộng sản Đông Dương trong thời kỳ cách mạng Việt Nam gặp nhiều sóng gió và biến động. Đồng chí được trao giữ trọng trách Ủy viên Xứ ủy Trung Kỳ (1936-1937), Ủy viên BCH Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương (1937-1939).

Là người thuộc thế hệ chiến sĩ cộng sản đầu tiên, đồng chí Phan Đăng Lưu đã có những đóng góp quan trọng trong việc xây dựng, khôi phục tổ chức đảng và quần chúng ở Trung Kỳ và Nam Kỳ, tham gia lãnh đạo cuộc vận động dân chủ, đưa ra những quyết định quan trọng tạo tiền đề đưa phong trào cách mạng Việt Nam bước sang giai đoạn phát triển mới. Khi gần như toàn bộ BCH Trung ương Đảng bị bắt (năm 1940), chỉ còn một mình đồng chí Phan Đăng Lưu là Ủy viên Thường vụ BCH Trung ương, đồng chí đã nêu cao tinh thần trách nhiệm, tiếp tục chèo lái con thuyền cách mạng Việt Nam, duy trì và phát triển phong trào cách mạng trên toàn quốc.

Vào cuối tháng 10/1940, đồng chí Phan Đăng Lưu từ Nam ra Bắc cùng với Xứ ủy Bắc kỳ tổ chức Hội nghị tái lập BCH Trung ương Đảng (Hội nghị Trung ương lần thứ VII). Tại Hội nghị này, đồng chí Phan Đăng Lưu được đề cử vào cương vị Tổng Bí thư BCH Trung ương khóa VII. Sau đó, với lý do phải vào Nam ngay để hoãn cuộc khởi nghĩa Nam kỳ theo quyết định của Hội nghị, đồng chí Phan Đăng Lưu đã đề cử đồng chí Trường Chinh làm quyền Tổng Bí thư của Đảng... Chiều ngày 22/11/1940, đồng chí Phan Đăng Lưu đã bị bắt ở Chợ Lớn và bị quân thù âm thầm đưa đi thủ tiêu vào đêm ngày 26/8/1941 tại trường bắn Ngã Ba Giồng, Hóc Môn, Gia Định.

20 năm hoạt động cách mạng liên tục và sôi nổi, đồng chí đã hiến dâng trọn đời

mình vì sự nghiệp cách mạng, vì sự nghiệp giải phóng dân tộc. Trên bước đường đấu tranh đầy gian khổ, dù trong chốn lao tù, trước những thủ đoạn tra tấn dã man của kẻ thù, đồng chí Phan Đăng Lưu vẫn nêu cao phẩm chất cách mạng trong sáng, trung thành vô hạn với sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc, luôn lạc quan, tin tưởng vào tương lai và sự tất thắng của cách mạng Việt Nam.

Đồng chí Phan Đăng Lưu hy sinh khi tuổi đời còn trẻ, nhưng phẩm chất cộng sản kiên trung và khí tiết凛冽 của đồng chí trước kẻ thù luôn là tấm gương sáng, cổ vũ động viên các thế hệ người Việt Nam trong cuộc đấu tranh cho độc lập, tự do của dân tộc.

Là một chiến sĩ cộng sản kiên cường, mẫu mực, có lòng yêu nước sâu sắc, một nhà lãnh đạo cách mạng có tầm nhìn xa, trông rộng, đầy mưu lược, dũng cảm, kiên cường, cuộc đời hoạt động của đồng chí Phan Đăng Lưu rất phong phú, sôi động: đồng chí đã từ bỏ đời làm cán sự kỹ thuật canh nông, dấn thân vào hoạt động cách mạng gian khổ và hiểm nguy; 18 năm từ Đảng Tân Việt đến Đảng Cộng sản; 7 năm bị tù ở Buôn Ma Thuột; thời kỳ mặt trận dân chủ đồng chí đã vận động và lãnh đạo công cuộc đấu tranh trong và ngoài Viện dân biểu Trung kỳ rất thắng lợi; đã vận động và lãnh đạo có kết quả phong trào mặt trận thống nhất phản đế (1936-1940).

Không chỉ là một nhà tổ chức, nhà lãnh đạo xuất sắc, đồng chí Phan Đăng Lưu còn là một nhà báo, nhà lý luận sắc sảo, một chiến sĩ tiên phong của nền báo chí và văn học cách mạng Việt Nam. Những bài báo, bài viết của đồng chí phản ánh sâu sắc thực tiễn đất nước, tố cáo tội ác của thực dân Pháp và bè lũ tay sai, nêu cao khí tiết cách mạng của người chiến sĩ cộng sản trong lao tù đế quốc. Về tri thức, đồng chí Phan Đăng Lưu uyên thâm văn hóa Á Đông, đã qua 10 năm đèn sách, thông thạo tứ thư ngũ kinh, lưu loát Trung văn, uyên bác văn hóa Âu Mỹ qua tiếng Pháp và tiếng Anh, giỏi cả tiếng Ê Đê.

Nhiều nhà lãnh đạo cách mạng Việt Nam nhận định: đồng chí Phan Đăng Lưu là một người có trí tuệ tài năng, đạo đức, phẩm chất... hiếm có. Đồng chí đã để lại cho chúng ta một tấm gương sáng ngời và một kho tàng kinh nghiệm vô cùng quý báu về nhiều mặt: Cùng tập thể, chủ động vạch ra đường lối chuyên hướng chiến lược sáng suốt, năng động và chỉ đạo vận động thực hiện thắng lợi; tham gia và lợi dụng các tổ chức công khai của địch để đấu tranh giành quyền lợi cho nhân dân; đấu tranh trong nhà tù đế quốc; chuẩn bị bạo lực cách mạng để giành lại độc lập, tự do từ tay chính quyền địch; chuẩn bị cho giai đoạn tiền cách mạng và Cách mạng tháng Tám; sử dụng công cụ văn chương và báo chí để đấu tranh cách mạng... Trí tuệ, đạo đức và tài năng của đồng chí đã góp phần to lớn chuẩn bị tiến tới Cách mạng tháng Tám thành công năm 1945.

Những cống hiến to lớn và tấm gương cộng sản sáng ngời của đồng chí Phan Đăng Lưu mãi mãi được toàn Đảng, toàn dân ta và các thế hệ hôm nay, mai sau trân trọng, ghi nhớ và biết ơn sâu sắc.

Kỷ niệm 120 năm Ngày sinh đồng chí Phan Đăng Lưu (1902-2022), khái lược về cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của đồng chí, nhằm tri ân sâu sắc công lao to lớn của đồng chí, đồng thời góp phần vào công tác tuyên truyền, giáo dục tư tưởng, chính trị, đạo đức cách mạng, lối sống, tác phong giản dị, cần mẫn, khiêm nhường, sáng tạo của đồng chí Phan Đăng Lưu cho các tầng lớp nhân dân, trước hết là thế hệ trẻ hôm nay và mai sau học tập và làm theo.

Đinh Nhài